

Przedstawiamy Państwu zestaw informacji praktycznych. Liczymy, że pomogą one prawidłowo przygotować się do udziału w tej wyprawie.

Piszemy m.in. o warunkach podróżowania, klimacie, łączności telefonicznej i kursach walut.

Prosimy ze szczególną uwagą zapoznać się z punktami dotyczącymi ekwipunku niezbędnego podczas tego wyjazdu.

Czteroosobowy przedział w wagonie kupiejskim

1. CHARAKTER WYJAZDU - WARUNKI NA TRASIE

Noclegi

Na całej trasie noclegi w pokojach/domkach/jurtach 2-osobowych (na życzenie 1-os.) w następujących obiektach:

- we wszystkich miastach na trasie: hotele ***
- wyspa Olchon na Bajkale - baza turystyczna, drewniane domki, toalety wspólne na zewnątrz, kąpiele w bani, prysznic z ciepłą wodą
- Ust'-Barguzin (nad Bajkałem) - kwatery prywatne, toalety wspólne w domu, kąpiele w bani, prysznic z ciepłą wodą
- Mongolia - poza Ułan Bator - ośrodki turystycznych jurt: noclegi wumeblowanych jurtach, toalety i prysznice oraz jadalnie w oddzielnych budynkach.

Transport

- Wszystkie przejazdy koleją - w wagonach *kupiejskich* z 4-osobowymi przedziałami sypialnymi (miejsca leżące na dwóch piętrach naprzeciw siebie, a pod oknem stolik). W pociągach nie ma prysznicy, za to są toalety-łazienki, w których można się umyć przy umywalce. Do dyspozycji pasażerów jest pościel, wrzątek, szklanki; w składach pociągów są wagony restauracyjne.
- Transfery i przejazdy w trakcie zwiedzania oraz pomiędzy miejscowościami - mikrobusami. Niekiedy będą to pojazdy ciasniejsze niż w Europie, nie zawsze wyposażone w sprawny klimatyzację. Dodatkowo podczas zwiedzania dużych miast będziemy korzystać z transportu publicznego (głównie metra) i taksówek.
- Nad Bajkałem przejazdy w trudnym terenie odbywać się będą UAZ-ami, czyli rosyjskimi terenowymi furgonetkami, bardzo dobrze sprawdzającymi się w tamtejszych warunkach.
- Mongolia - samochody terenowe mitsubishi delica, mieszczące 5-6 pasażerów wraz z bagażem.
- Rejs przez Bajkał - wynajętym statkiem lub motorówką.

Wyżywienie

Na całej trasie śniadania, obiady i kolacje - zgodnie z opisem w programie.

- W rosyjskich miastach śniadania w hotelowych restauracjach (zwykle bufet) i kolacje w miejscowych lokalach, serwujących dania kuchni rosyjskiej, tatarskiej, kaukaskiej, uzbeckiej, syberyjskiej itd.

SZEROKIE TOR4

- Po stronie mongolskiej czekają nas dania będące połączeniem kuchni mongolskiej i europejskiej, np. gulasze przyrządzane na miejscowej wotowinie czy jagnięcinie oraz przysmaki typowo mongolskie. Przewaga mięs nad warzywami będzie znacząca.
- W Chinach śniadania w hotelu (bufet), a kolacje w chińskich restauracjach z przekrojem typowo chińskich dań.

(W dniach, w których nie zapewniamy obiadów, zawsze będzie w połowie dnia przerwa na "positek regeneracyjny" - w sprawdzonych stołówkach, przydrożnych knajpkach itp.)

2. POGODA

Na terenach, przez które będziemy podróżować, lato jest zazwyczaj upalne i słoneczne. W dzień temperatury mogą osiągać 20-30°C. (a nawet więcej). Mogą się jednak zdarzyć załamania pogody i spadki temperatury do 10°C. (zimno może być np. w trakcie przeprawy przez Bajkał). Można spodziewać się przelotnych opadów deszczu.

3. PIENIĄDZE

Aktualne (05.11.2019) kursy rubla, tugrika (waluty mongolskiej) i juana (waluty chińskiej):

- 1 USD = ok. 64 RUB, 1 EUR = ok. 72 RUB;
- 1 USD = ok. 2700 MNT, 1 EUR = ok. 3000 MNT;
- 1 USD = ok. 7 CNY, 1 EUR = ok. 7,8 CNY.

Ruble rosyjskie najlepiej zakupić w Polsce. W razie braku takiej możliwości, sugerujemy zabrać z kraju dolary (lub euro), a następnie wymienić je na ruble, a także tugriki i juany. Inna opcja to wyplacanie pieniędzy na miejscu z bankomatów (prowizje w zależności od banku).

Jeśli chodzi o dolary, należy zabrać banknoty drukowane po 2011 r. (niebieskie). Starsze nie są przyjmowane przez punkty wymiany walut. Dotyczy to także III raty wpłacanej pilotowi.

Punkty wymiany walut i bankomaty będą w większych miastach na trasie. Trudności z wymianą będą nad Bajkałem i w Mongolii poza Ułan Bator.

Ceny podstawowych artykułów i usług w Rosji, Mongolii i Chinach są zbliżone do polskich. Dotyczy to również lokali, w których będziemy zatrzymywać się na obiady.

Na własne potrzeby (posiłki niezawarte w cenie, kawę, piwo, pamiątki) należałoby wymienić ok. 300 USD/270 EUR. Albo więcej - w zależności od apetytu czy szczerości w obdarowywaniu krewnych.

4. TELEFONY I INTERNET

We wszystkich miejscowościach na trasie jest zasięg rosyjskich sieci komórkowych, z którymi polscy operatorzy posiadają umowy roamingowe. Przed wyjazdem warto zapoznać się z taryfami swojego operatora (zwykle opłaty za połączenie przekraczają 10 zł/min.).

Takimi autami będziemy podróżować po Mongolii

Wnętrze turystycznej jurty w Mongolii

SZEROKIE TOR4

Zdrowie

Nie są wymagane żadne szczepienia obowiązkowe. Zalecane są szczepienia przeciwko dyfterytowi, tężcowi, gruźlicy, żółtacze typu A i B oraz kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych

Na wyjazd należy zabrać ze sobą podstawowe leki w małej ilości oraz wszelkie leki zapisane przez Państwa lekarza.

Tłok w metrze sprzyja złodziejom.

Na syberyjskie i mongolskie słońce najlepsze: czapka z daszkiem, okulary i krem z filtrem.

Problemy z zasięgiem mogą występować w czasie przejazdów pomiędzy poszczególnymi miejscowościami oraz w Mongolii poza Ułan Bator.

Wszystkie hotele, w których będziemy się zatrzymywać, udostępniają gościom bezpłatnie dostęp do internetu. Dużo trudniej o internet będzie nad Bajkałem i na stepach Mongolii.

5. BEZPIECZEŃSTWO

W czasie tego wyjazdu nie będziemy podróżować po terenach uznawanych za szczególnie niebezpieczne. Na turystów będą czyhały typowe zagrożenia związane z pobytem w miastach (kieszonkowcy, ruch uliczny, nierówne chodniki).

Dobre rady:

- Dokumenty i pieniądze bezwzględnie muszą być głęboko schowane, najlepiej w specjalnych saszetkach czy pasach pod odzieżą - i należy je nosić zawsze przy sobie. Głęboko należy także chować telefony i aparaty fotograficzne. Złodzieje i kieszonkowcy nie śpią!
- Ruch uliczny odwiedzanych miastach jest bardzo chaotyczny, a pieszych z reguły się nie przepuszcza. Przy przekraczaniu ulic za każdym razem trzeba zachować szczególną czujność i rozglądać się we wszystkie strony.

6. EKWIPUNEK I BAGAŻ

Co zabrać?

Najważniejszy będzie odpowiedni zestaw odzieży "na cebulkę", który sprawdzi się przy każdej pogodzie, jednocześnie zapewniając nam komfort i wygodę podczas podróży.

Każdy powinien mieć ze sobą:

- sprawdzone pełne buty sportowe/turystyczne,
- kurtkę przeciwdeszczową, która ochroni nas także od wiatru,
- ciepły polar, ewentualnie bluza lub sweter,
- wygodne spodnie, np. trekkingowe - najlepiej sprawdzają się takie z lekkich szybkoschnących materiałów,
- przewiewne koszulki, najlepiej tzw. oddychające,
- strój kąpielowy,
- piżamę lub dres (z myślą o nocnych spacerach do toalety).

W ekwipunku powinny znaleźć się także:

- przybory toaletowe,
- krem z filtrem UV,
- okulary przeciwsłoneczne,
- czapka z daszkiem lub kapelusz,
- cienka czapka i szalik,
- latarka-czołówka (zakładana na głowę),
- klapki,
- ręcznik - najlepiej lekki turystyczny,
- chusta na głowę (dotyczy pań, które chcą zwiedzać cerkwie),
- kijki trekkingowe (dotyczy osób mających problemy z kolanami),
- osobista apteczka.

SZEROKIE TOR4

Rzeczy, które mogą się przydać:

- powerbank,
- mugga - środek przeciw komarom (najlepiej 50% deet) - choć nie należy spodziewać się ich w wielkiej ilości,
- wilgotne chusteczki.

Warto również pomyśleć o zabraniu drobnych prezentów dla ludzi, których będziemy spotykać w podróży - w czasie podróży pociągiem i w innych sytuacjach. Sprawdzają się buteleczki polskich alkoholi czy drobne pamiątki z Polski (np. magnesy, breloczki itd.).

Jak się spakować?

- Bagaż główny do 23 kg i podręczny do 5 kg.
- Najlepszym rozwiązaniem będzie torba na kółkach, którą na dobrej nawierzchni można ciągnąć i którą przy pokonywaniu np. schodów na dworcach kolejowych można nieść na ramieniu.
- Nie sprawdzą się sztywne walizki o dużej objętości, które trudno będzie upakować w samochodach czy upchnąć w przedziałach kolejowych.
- Bagaż powinien ważyć tyle, by każdy uczestnik mógł go samodzielnie nosić.
- Na bagaż podręczny najlepiej zabrać mały plecak, w którym zmieszczą się aparat fotograficzny, butelka wody, kurtka przeciwdeszczowa itp.

Latem pogoda na Syberii oraz w Mongolii bywa **bardzo zmienna**, więc warto nosić ze sobą kurtkę przeciwdeszczową.

Żeby dostać się do pociągu, zwykle trzeba pokonać **takie schody**. Przy pakowaniu warto skupić się na tym, by bagaż nie był zbyt ciężki.

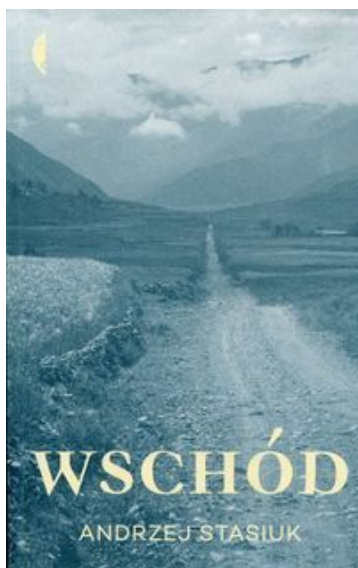
Dobre rady:

- w podróży znakomicie sprawdzają się spodnie z odpinanymi nogawkami
- pasek z plastikową klamrą bardzo ułatwia życie na lotniskach (nie trzeba zdejmować przy kontroli bezpieczeństwa)

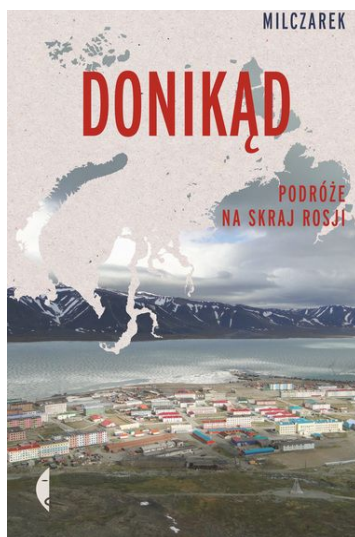
Dobrej jakości odzież i sprzęt turystyczny można kupić m.in. w Sklepie Górskim Avalanche (avalanchesklep.pl) oraz Trekker Sport (trekkersport.com.pl). W obu sklepach nasi klienci otrzymają rabat (hasło: Szerokie Tory).

SZEROKIE TOR4

Księgarnia
Duży wybór literatury
okotopodróżniczej posiada
Księgarnia Bookowski. Dział
w internecie - www.bookowski.eu -
oraz na żywo, w Poznaniu
w CK Zamek.

Wschód

Donikąd

PS. Lektura nieobowiązkowa

Polecamy kilka książek, które pozwolą przed wyjazdem zagłębić w tematykę Rosji, Mongolii i Chin i trochę lepiej rozumieć rzeczywistość, w której będziemy się poruszać:

- Ryszard Kapuściński *Imperium* - znakomite reportaże z radzieckich republik z czasów trwania ZSRR i z momentu jego upadku; dają pewną perspektywę, gdy patrzy się na Rosję dzisiaj.
- Piotr Milewicz *Transsyberyjska. Droga żelazną przez Rosję i dalej*. Relacja z kolejowej podróży, wzbogacona znakomitymi opisami historii budowy Transsybu i masą cytatów z rozmaitych źródeł.
- Jakub Rybicki *Po Bajkale* - szeroka relacja z zimowej rowerowej wyprawy na zamrożony Bajkał autorstwa człowieka, który ruszył tam „w poszukiwaniu dobra, prawdy i piękna”; opisuje Rosję i Rosjan z zupełnie innej perspektywy niż większość reporterów i publicystów.
- Olgierd Świerzewski *Zapach miasta po burzy* - to „tylko” powieść, a do tego o szachistach i ich świecie - ale niewiele książek tak dobrze opisuje atmosferę życia w Rosji od lat 70. do współczesności.
- Mariusz Wilk *Wołoka* - poetycko-filozoficzne opowiadania o rosyjskiej północy; pozwalają spojrzeć na Rosję z pewną głębią.
- Lew Gumilow *Od Rusi do Rosji* - szkice barwnie przedstawiające historię Mongolii i koczowniczych ludów Wielkiego Stepu.
- Andrzej Stasiuk *Wschód* - opowiadania z podróży po Mongolii i południowej Syberii, pełne cennych spostrzeżeń dotyczących tamtejszej rzeczywistości.
- Bolesław Uryn *Mongolia. Wyprawy w tajgę i step* - relacje z podróży po Mongolii, wzbogacone wiadomościami o historii i kulturze tego kraju.
- Antoni Ossendowski *Przez kraj ludzi, zwierząt i bogów* - to raczej powieść awanturnicza niż reportaż, ale książka i tak bardzo dobrze oddaje atmosferę Mongolii na początku XX w. - w dobie rewolucji i wojny domowej.
- Tiziano Terzani *W Azji* - zbiór błyskotliwie napisanych reportaży, zawierających ciekawe analizy procesów dziejowych, zachodzących w ostatnich kilkudziesięciu latach nie tylko w Chinach.
- Marek Pindral *Chiny od góry do dołu* - opowiadania z dwuletniego pobytu w Państwie Środka, podczas którego autor pracował jako nauczyciel angielskiego.
- Michał Milczarek *Donikąd* to opowieść o wyprawach na końce świata: Kamczatkę, Kołymę, do Workuty, Ewenkii, Norylska. To zapiski z miejsc, w których byt graniczy z nicością. To obsesyjna wędrówka na wschód przez śnieg, kości i pustą przestrzeń w poszukiwaniu kresu mapy i kresu rzeczywistości.